

XXII Jornades internacionals per a professors de català

Barcelona, 21, 22, 23 i 24 de juliol de 2008

Creació de comunitats, innovació i tecnologies educatives

Introducció

Enguany, el motiu de les Jornades és doble. En primer lloc volem propiciar un espai de trobada, debat i reflexió sobre l'experiència del professorat de llengua i cultura catalanes a les universitats d'arreu del món. Una experiència que en ser compartida pot ser avaluada i millorada cada any.

En segon lloc, les Jornades són també un moment de preparació del futur, uns dies per fer prospectiva, per canalitzar experiències, per compartir recursos i per projectar i amplificar els desitjos de millora.

Per això, hem volgut proposar-vos unes Jornades molt pràctiques. Pràctiques perquè a tothom que hi participarà, sigui ponent o assistent, li demanarem que ens proposi canvis, que ens faci propostes, que ens aportï innovació. Aquesta n'és la inspiració.

Enguany, l'IRL amb les universitats catalanes implantarem un primer pilot de preacollida d'Erasmus. I volem saber quines són les expectatives, analitzar i proposar la forma d'implantar-lo amb connivència i compromís.

Apostem per la creació d'identitat i de sentit de comunitat. L'Institut Ramon Llull som una xarxa de professorat, estudiants i gestors amb un objectiu compartit. I aquesta comunitat ha de tenir una plasmació en el món. Fomentar el sentit comunitari és també un dels objectius que perseguim.

Altres propostes que hi trobareu tenen a veure amb la voluntat d'aportar eines per crear, millorar i enfortir la qualitat de la formació a l'estranger. I també desvetllar l'esforç d'innovació que cadascun dels professors fa a l'aula, valorar la presencialitat i fomentar la ideologia del coneixement compartit.

Els tallers són complementaris, com preparar, fer interessant i atractiu l'aprenentatge, com posar-lo a l'abast de tothom, com explotar-lo i donar-li valor de promoció més enllà de l'aula. Les reflexions sobre innovació han de propiciar que la guspira s'encengui.

Per tot això, esperem que us deixeu animar i que aprofiteu al màxim els dies que passarem plegats.

Dilluns, 21 de juliol de 2008. Jornada de treball

Sessió informativa. Professors de nova incorporació

- 9.00 h Benvinguda i lliurament de documentació
- 9.15 h Funcions i activitats de l'Institut Ramon Llull
Mavi Dolz Gastaldo, cap de l'Àrea de Llengua i Universitats
- 9.30 h Xarxa d'universitats a l'exterior
- 10.30 h Certificats de coneixements de llengua catalana. Programes per a estudiants:
estades de formació i beques

Any Rodoreda. Ruta literària per Gràcia. Professorat de la xarxa de l'IRL

- 11.30 Guerra, exili i postguerra: La Plaça del Diamant i els testimonis de la tragèdia
- 14.30 h *Dinar*

Sessió de treball. Professorat de la xarxa de l'IRL

- 16.00 h Arribada i lliurament de documentació
- 16.30 h Benvinguda
Josep Bargalló Valls, director de l'Institut Ramon Llull
Neus Fornells Macià, directora adjunta de l'Institut Ramon Llull
Mavi Dolz Gastaldo, cap de l'Àrea de Llengua i Universitats
- 17.00 h Balanç del curs 2007-2008 i noves orientacions per al curs 2008-2009
Mavi Dolz Gastaldo, cap de l'Àrea de Llengua i Universitats
- 18.00 h Trobada i intercanvi d'experiències entre el professorat de la xarxa de l'IRL

Lloc de celebració:
Hotel Barceló Atenea Mar
Passeig Garcia Fària 37-47
08019 Barcelona

Dimarts, 22 de juliol de 2008. Jornada acadèmica oberta

Sessió matí

- 9.00 h **Sessió inaugural**
Josep - Lluís Carod-Rovira, vicepresident de la Generalitat de Catalunya
Josep Bargalló Valls, director de l'Institut Ramon Llull
- 9.30 h **Conferència inaugural**
Les comunitats són converses
Benjamí Villoslada, bitòleg, cofundador de *Menéame* ("Som **bitòleg** perquè faig feina en la cosa dels bits. Se'n sol dir informàtic però crec que tot plegat és molt més que **informació automàtica**".)
<http://www.bitassa.com/>; <http://meneame.net/>
- En aquesta primera conferència es parlarà sobre la importància del treball comunitari i l'interès i la forma de gestionar el coneixement en obert. La creació de comunitats a la xarxa és una de les experiències innovadores que a l'ensenyament de llengües pot tenir un efecte multiplicador. Un objectiu prioritari és crear identitat com a professorat o estudiantat i potenciar habilitats, compartir interessos, etc.
- 11.00 h *Pausa*
- 11.30 h **Llengua pròpia i universitats públiques en un context plurilingüe**
Jordi Matas i Dalmases, vicerector d'Estudiants i Política Lingüística de la Universitat de Barcelona
- L'acollida dels estudiants estrangers a través del programa Erasmus i l'aplicació present i futura a les universitats catalanes de l'Espai Europeu d'Educació Superior ha generat noves polítiques lingüístiques amb una perspectiva multilingüe i integradora. L'exemple de la Universitat de Barcelona és particularment rellevant, en tractar-se de la universitat catalana de la Xarxa Vives que més estudiants estrangers rep cada any.
- 12.15 h. **Cal o no cal preparar a casa les estades a l'estranger?**
Carmen Pérez Vidal, vicerectora de Promoció Lingüística de la Universitat Pompeu Fabra
- Des de l'experiència de la formació en anglès com a llengua estrangera als estudiants catalans, es valorarà la formació bàsica i prioritària de la formació en llengua i cultura catalanes que hauria de tenir un estudiant estranger abans de ser acollit per una universitat catalana.
- 13.00 h **Linguamón – Casa de les Llengües: difusió cultural, serveis per al multilingüisme i portal audiovisual.**
Antoni Mir i Fullana, director
Marta Xirinachs Codina, cap de Programes i Gestió
<http://www.linguamon.cat/>
- Linguamón – Casa de les Llengües, organisme dedicat a la difusió del coneixement sobre la diversitat lingüística i a l'impuls d'altres iniciatives al voltant de les llengües, ha desenvolupat dos projectes d'innovació tecnològica al servei de la difusió de les llengües: *Mapes Vius* i *Linguamón Audiovisual*.
- Mapes Vius* és una eina interactiva que construeix mapes de les llengües segons les consultes plantejades. Ens permet fer cerques per llengua o per àrea geogràfica, comparar l'abast territorial entre llengües i accedir a les fitxes de contingut de cadascuna.

Linguamón Audiovisual (en fase de proves) és una eina d'intercanvi de continguts audiovisuals sobre les llengües del món, que permet compartir-los, doblar-los i subtitular-los a qualsevol altra llengua. També preveu un espai per practicar llengües i fer parelles lingüístiques.

14.00 h *Dinar – Centre de Convencions Internacional de Barcelona*

Sessió tarda

16.00 h **Taula rodona: Competència intercultural**

Moderador: **Santiago Castellà Surribas**, president de la Comissió de Política Lingüística de la Xarxa Vives d'Universitats

Miguel Anxo Santos Rego, catedràtic de Teoria i Història de l'Educació, Universidade de Santiago de Compostela

Ramón Grosfoguel, associate professor, Department of Ethnic Studies, UC Berkeley

Laura Santamaria, professora de la Facultat Traducció i Interpretació, Universitat Autònoma de Barcelona.

Cada cop més les universitats esdevenen entorns multilingües on les diferències culturals incideixen de manera directa en la comunicació entre persones de cultures diverses. Atès que les universitats constitueixen llocs de trobada i d'intercanvi de persones de diversos orígens, no n'hi ha prou a adquirir competències lingüístiques en altres llengües, cal que sapiem desenvolupar la competència intercultural perquè la comunicació entre els que en formem part sigui molt més rica.

17.30 h **Projecte de parelles lingüístiques virtuals**

Santiago Castellà Surribas, president de la Comissió de Política Lingüística de la Xarxa Vives d'Universitats

M. Jesús Ferrés i Fluvià, cap del Servei de Llengües Modernes de la Universitat de Girona

Tant des del Govern de la Generalitat de Catalunya, per mitjà del Consorci per a la Normalització Lingüística, com des dels serveis lingüístics universitaris es duen a terme amb molt d'èxit programes per facilitar l'aprenentatge i la pràctica oral de la llengua catalana als alumnes dels cursos de català del Consorci, d'una banda, i l'acolliment dels estudiants no catalanoparlants a les universitats del país, de l'altra. Ara les TIC posen al nostre abast eines que permeten crear parelles lingüístiques virtuals perquè aquest estudiants puguin començar a practicar el català des dels seus països d'origen amb persones catalanoparlants.

18.00 h **Argumenta: comunicació universitària eficaç**

Enric Serra, responsable de formació i autoaprenentatge del Servei de Llengües de la Universitat Autònoma de Barcelona

L'Argumenta és un material multimèdia basat en l'aprenentatge autònom per donar suport en les competències lingüístiques i comunicatives en l'àmbit acadèmic i professional. S'adreça als estudiants universitaris i a persones que tenen alguna de les necessitats vistesses pel producte i que tenen una comprensió bàsica de la llengua catalana.

http://antalya.uab.es/gab-llengua-catalana/web_argumenta_obert/

Lloc de celebració:

Centre de Convencions Internacional de Barcelona

Rambla Prim 1-17

08019 Barcelona

Dimecres, 23 de juliol de 2008. Jornada de treball

Sessió matí

L'objectiu dels tallers és potenciar la motivació, apel·lar a la capacitat innovadora, creativa i pedagògica, donar eines didàctiques i tecnològiques que complementin els continguts i els facin accessibles.

9.00 h ***Digitalitzar l'ensenyament dels nadius digitals. Innovació tecnològica i tecnologia educativa***

Xavier Kirchner, director de prospectiva de Telefónica I + D

La ponència vol explicar quines són les eines tecnològiques que poden donar un rendiment més intens en el treball a l'aula.

10.00-14.00 h **Tallers simultanis***

Taller 1. Estratègies metodològiques per a l'aprenentatge del català a l'aula. Aspectes lingüístics i discursius.

Montserrat Vilà i Santasusana, professora TU, Universitat Autònoma de Barcelona

L'objectiu del taller és proporcionar eines didàctiques que facilitin la comunicació en català i ajudin a generar bones actituds per continuar l'aprenentatge (presencial i/o no presencial). El curs se centrarà en dos eixos. D'una banda, a partir de l'anàlisi de les activitats que fan els docents en relació al discurs narratiu oral i escrit, es proposaran un seguit de pràctiques discursives que articulïn el treball lingüístic i el treball discursiu. Aquestes activitats emmarcaran en seqüències didàctiques i se situaran en contextos reals o versemblants d'ús de la llengua. D'altra banda, s'analitzaran estratègies metodològiques per adaptar les activitats a diferents nivells de llengua, per fer que tots els alumnes s'impliquin en l'activitat i per crear a l'aula un clima positiu, de cooperació i d'aprenentatge.

Taller 2. Llull a la xarxa? Tu a la xarxa. Tecnologies educatives per a l'aprenentatge de català

Magí Almirall Hill, director de l'Àrea de Tecnologia Educativa de la Universitat Oberta de Catalunya

Eva de Lera, estratègia superior, Àrea de Tecnologia Educativa de la Universitat Oberta de Catalunya

L'objectiu d'aquest taller és ensenyar-nos com les tecnologies poden ser el nostre aliat. Hi crearem el nostre material i el posarem a l'abast de qualsevol que hi tingui interès, a través del *youtube* o de *iTunes*. Treballarem per aprendre com fer multiplicar els nostres estudiants potencials i com fer-los esdevenir espectadors amb capacitat d'interacció a través de l'explotació de la tecnologia.

14.00 h **Dinar - Hotel Barceló Atenea Mar**

Sessió tarda

15.30-19.30 h Tallers simultanis*

Taller 1. *Estratègies metodològiques per a l'aprenentatge del català a l'aula. Aspectes lingüístics i discursius.*

Montserrat Vilà i Santasusana, Professora TU. Universitat Autònoma de Barcelona

Taller 2. *Llull a la xarxa? Tu a la xarxa. Tecnologies educatives per a l'aprenentatge de català*

Magí Almirall Hill, director de l'Àrea de Tecnologia Educativa de la Universitat Oberta de Catalunya

Eva de Lera, estratègia superior, Àrea de Tecnologia Educativa de la Universitat Oberta de Catalunya

* Les sessions dels tallers seran simultànies i es repetiran matí i tarda perquè els participants puguin assistir a tots dos tallers

Lloc de celebració:

Hotel Barceló Atenea Mar
Passeig Garcia Fària 37-47
08019 Barcelona

Dijous, 24 de juliol de 2008. Jornada de treball

9,00 h **Balanç del curs 2007-2008 i suggeriments i propostes de futur**
Professorat de la xarxa de l'IRL

10.00 h **Presentació de projectes didàctics**

Explotació didàctica de sèries televisives a l'aula de CLE

Sílvia Vilaró, Universitat de Sant Petersburg

En primer lloc, es fa una petita reflexió sobre les característiques (especialment didàctiques) del vídeo com a element a incorporar a l'aula. En segon lloc, es presenta una proposta de treball concreta amb un capítol de la sèrie d'humor "Plats bruts" en una classe de nivell elemental.

El teatre a l'aula de català: models d'explotació didàctica

Natasha Leal, Universitat l'Orientale de Nàpols

El teatre a l'aula és una estratègia didàctica, lúdica, motivadora, transversal i multidisciplinària que neix de la immersió d'una aula completa en activitats o projectes mitjançant tècniques dramàtiques. Unir-lo, a més, amb el cinema afavoreix l'enfocament comunicatiu integrador, posant de relleu tant elements socioculturals com elements formals, és a dir, l'ús de la llengua i la forma de veure el món a través d'ella.

La música com a mitjà d'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes

Laia Arenas, Universitat de Rennes

En l'ensenyament de llengües per a estrangers sovint s'utilitzen cançons a classe, però sense gaire coherència aparent amb els continguts que se segueixen a l'aula. En aquesta intervenció intentarem mostrar una manera de treballar amb la música a partir de la cançó com a eina lingüística d'aprenentatge. Persegüim dos objectius bàsics: treballar un aspecte lingüístic o cultural concret i ben definit, i motivar els alumnes perquè trobin en la música en català una opció d'entreteniment quotidià.

12.00 h *Pausa*

12.15 h **Comunicacions**

TIC i ensenyament del català com a llengua estrangera

Eric Viladrich, Universitat de Mont-real i Universitat de Laval

Emmarcades en el fenomen d'internet, tot un seguit de tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC), com la telefonia per internet, el xat, el podcàsting o la blocosfera, són cada vegada més populars dins i fora de l'aula. En aquesta presentació s'exposaran algunes propostes pràctiques per a l'ús d'aquestes TIC en l'ensenyament del català com a llengua estrangera.

Jornades de les llengües i cultures iberoromàniques a Croàcia

Pau Sanchis, Universitat de Zadar

Les activitats culturals contribueixen decisivament a incrementar l'interès dels estudiants pels estudis de catalanística i són una eina eficaç per a la captació d'alumnes. Aquesta comunicació mostrarà quines activitats s'han organitzat tant a Zadar com a Barcelona durant el curs acadèmic 2007-08, quines gestions s'ha hagut de realitzar per dur-les a terme, com s'han desenvolupat i quines repercussions han tingut en els mitjans de comunicació croats.

La catalanística en el mercat internacional del saber. Planificació curricular i nous formats a la Universitat de Manchester

Adrià Castells, Universitat de Manchester

La promoció de la llengua i la cultura catalanes s'ha pensat en moltes ocasions, i des de Catalunya, com un fenomen exclusivament exogen, és a dir, a quants països i a quantes universitats s'ha estat capaç d'introduir estudis de catalanística. Paral·lelament, però, no s'ha reparat gaire en els processos interns d'expansió duts a terme de manera individual a cadascun dels centres, i a més, aquesta perspectiva no ha anat acompanyada d'un (re)coneixement real per part de la societat catalana de la tasca dels professors a l'exterior, fet que ens acosta a un doble desconeixement que abasta tots els espais i totes les perspectives possibles.

Aquesta presentació té com a objectiu repensar les dues màximes suara esmentades, tot posant l'èmfasi en l'estratègia seguida des de la Universitat de Manchester: com projectar un coneixement més ajustat de la realitat catalana i cap a la societat catalana, i com garantir quotes de qualitat en un marc acadèmic com és l'universitari. Tot plegat ens obliga a moure'ns en el mercat dels continguts i en l'exploració de nous formats.

Catalan Landscapes. Catalan Culture Week at UCSB

Robert Casas, Universitat de Santa Barbara

La presentació es focalitzarà en la importància de l'element lúdico-festiu a l'hora de donar a conèixer una cultura i, també, com a mitjà de captació de nous estudiants que hi accedeixen per una de les millors portes d'entrada: la de l'entreteniment. L'organització de trobades, jocs, cinema, , teatre, balls... potencia la interacció directa i connecta amb la part més emocional. A través d'aquestes activitats construïm les bases d'una simpatia cap a la cultura catalana.

13.30 h **Acte de cloenda**
Josep Bargalló Valls, director de l'Institut Ramon Llull

Lectura de textos de Mercè Rodoreda

14:30 h *Dinar de cloenda*

Lloc de celebració:
Hotel Barceló Atenea Mar
Passeig Garcia Fària 37-47
08019 Barcelona